

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)
1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 27 Απριλίου 2018 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αψοκάρδου Πρόεδρος, Ευαγγελία Μιχολίτση -Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 20-3-2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 272/21.03.2018, της εταιρείας ....., με διακριτικό τίτλο ..... με έδρα το ....., επί της οδού ....., αρ....., νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΟΠΠΥ), όπως νόμιμα εκπροσωπείται και κατά

της εταιρείας με την επωνυμία ....., που εδρεύει στο ....., ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η αιτούσα επιδιώκει α) να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 454/7.3.2018 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΠΥ, με το οποίο εγκρίθηκε το με αριθμό 3/11-1-2018 πρακτικό οικονομικής αξιολόγησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης, β) να αποκλειστεί η εταιρεία ..... από το διαγωνισμό και γ) να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στην προσφεύγουσα, που είναι η επόμενη κατά σειρά αξιολόγησης.

Με την παρέμβαση η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της υπό εξέταση προσφυγής και συνακόλουθα τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ευαγγελία Μιχολίτση

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ύψους 2.000 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό

Αριθμός απόφασης: 387/2018

197245012958 0518 0091, αποδεικτικό πληρωμής της Τράπεζας Eurobank της 19-3-2018, εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του e-παραβόλου με αναφορά περί αυτοδέσμευσης του).

2. Επειδή με την με αρ. 17/2017 (αρ. πρωτ. ΔΑ ΙΖ/Φ306/17) διακήρυξη του ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός δημόσιος διεθνής διαγωνισμός με αντικείμενο την «Παροχής Υπηρεσιών ταχυμεταφοράς από τα Σημεία Υποβολής προς τη Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας Συνταγών (Κ.Μ.Ε.Σ.) που τοποθετείται στην Αττική και από την Κ.Μ.Ε.Σ. προς τα Σημεία Υποβολής», διάρκειας ενός έτους ή έως εξαντλήσεως της προϋπολογιζόμενης δαπάνης 400.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής.

3. Επειδή η ως άνω προκήρυξη απεστάλη στις 18/10/2017 για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναρτήθηκε στις 24/10/2017 στο ΚΗΜΔΗΣ (Α.Δ.Α.Μ. 17PROC002132524) και στο ΕΣΗΔΗΣ και έλαβε αριθμό Συστήματος 47627.

4. Επειδή στις 13/3/2018 η αναθέτουσα αρχή ενημέρωσε τους υποψηφίους μέσω της «επικοινωνίας» του διαδικτυακού τόπου του Διαγωνισμού για την έκδοση και ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού της με αρ. 319/454/7.3.2018 Απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΟΠΠΥ.

5. Επειδή με την προσβαλλόμενη ως άνω απόφαση εγκρίθηκε το με αριθμό 3/11-1-2018 πρακτικό οικονομικής αξιολόγησης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του εν θέματι διαγωνισμού, με το οποίο η εν λόγω Επιτροπή εισηγήθηκε την αποδοχή των προσφορών όλων των συμμετεχόντων κατόπιν αξιολόγησης τους και ομοίως εισηγήθηκε να κληθεί η παρεμβαίνουσα, που συγκέντρωσε το μεγαλύτερο βαθμό Β΄, να προσκομίσει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης προθεσμίας άσκησης προσφυγής.

6. Επειδή η προσφεύγουσα κατέθεσε στις 20/3/2018 στον διαδικτυακό τόπο διαγωνισμού την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, νομίμως υπογεγραμμένη, έχοντας κάνει χρήση του τυποποιημένου εντύπου του

Αριθμός απόφασης: 387/2018

Παραρτήματος Ι του π.δ/τος 39/2017 την οποία κοινοποίησε στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αυθημερόν.

7. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας δαπάνης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016.

8. Επειδή η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ 39/2017 κοινοποίησε, στις 20/3/2018 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής.

9. Επειδή στις 28/3/2018 η αναθέτουσα αρχή με το με αριθμό ΔΑ1Ζ/Φ300/55 έγγραφο με θέμα «Απόψεις επί Προσφυγής για Διαγωνισμό με Α/Α ΕΣΗΔΗΣ 47627» απέστειλε στην ΑΕΠΠ με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τις απόψεις της στις οποίες παραθέτει τις αιτιάσεις της επί των ισχυρισμών της προσφεύγουσας σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του ΠΔ 39/2017 και 365 παρ. 1 υποπαρ. Α΄ του Ν. 4412/2016.

10. Επειδή η προσφεύγουσα έχει, καταρχήν, έννομο συμφέρον, άμεσο προσωπικό και ενεστώς για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής ως μία εκ των τριών συμμετεχουσών εταιρειών με αποδεκτές προσφορές στον διαγωνισμό και δη δεύτερη στην κατάταξη μετά την παρεμβαίνουσα, που έχει αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος η οποία (προσφεύγουσα) εύλογα προσδοκά να της ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση και ως εκ τούτου επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την αποδοχή της προσωρινής αναδόχου επικαλούμενη άμεση βλάβη από την προσβαλλόμενη πράξη, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν στις διαδικασίες ανάθεσης (πρβλ. ενδεικτικά ΣΤΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣΤΕ Ολομ. 280/96, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας», ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 846- 7). Επομένως, νομίμως και κατ' αρχήν παραδεκτώς ασκείται η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 1^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

11. Επειδή στο άρθρο 367 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι : *«1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της*

Αριθμός απόφασης: 387/2018

αναθέτουσας αρχής και, ... και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της, η οποία εκδίδεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημέρα εξέτασης της προσφυγής. 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια[...].».

12. Επειδή επομένως, η προσφυγή κατά το μέτρο που αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και την κατακύρωση του διαγωνισμού στην ίδια ασκείται απαραδέκτως, καθώς σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 367 παρ. 2 ν. 4412/2016, και του άρθρου 18 παρ. 4 του ΠΔ 39/2017 επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης –όπως εν προκειμένω - η ΑΕΠΠ ακυρώνει την πράξη, ενώ σε κάθε περίπτωση εκφεύγει της αρμοδιότητάς της να εκδώσει καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής νέα πράξη που να αποκλείει οικονομικό φορέα ή/και να προβαίνει σε κατακύρωση του διαγωνισμού σε οποιονδήποτε οικονομικό φορέα.

13. Επειδή στις 27/3/2018 η εταιρεία ..... υπέβαλε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού μέσω της «επικοινωνίας» παρέμβαση υπέρ της διατήρησης της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης.

14. Επειδή η εν θέματι παρέμβαση α) ασκήθηκε εμπροθέσμως, δεδομένης της κοινοποίησης της υπό εξέταση προσφυγής την 20/3/2018, β) με χρήση του τυποποιημένου εντύπου, γ) είναι νομίμως υπογεγραμμένη δ) και έχει ασκηθεί από την προσωρινή ανάδοχο με πρόδηλο έννομο συμφέρον, καθώς η προσφυγή εν τοις πράγμασι στρέφεται κατά της αποδοχής της προσφοράς της και ως εκ τούτου ασκήθηκε εν γένει παραδεκτώς.

15. Επειδή η προσφεύγουσα με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ισχυρίζεται ότι η προσφορά της παρεμβαίνουσας έπρεπε να απορριφθεί καθώς κατά παράβαση του άρθρου 95 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και των άρθρων 1.2.2. (και δη 1.2.2.1.) και 1.2.3. της διακήρυξης δεν έχει παραθέσει (η παρεμβαίνουσα) ολογράφως τις συνολικές τιμές των Πινάκων 1 και 2 της οικονομικής προσφοράς και δεν περιέχει η οικονομική προσφορά της πρόβλεψη για τον τρόπο πληρωμής «με αποτέλεσμα να μην υπάρχει

Αριθμός απόφασης: 387/2018

δέσμευση του υποψηφίου αναδόχου, ότι αποδέχεται η πληρωμή του να γίνεται απολογιστικά και σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη». Τέλος, δεδομένου ότι η πρόβλεψη για δέσμευση περί του τρόπου πληρωμής υφίσταται στα υποδείγματα των πινάκων της οικονομικής προσφοράς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν έχει «υιοθετηθεί» το υπόδειγμα των πινάκων «ενώ η υποβολή της οικονομικής προσφοράς βάσει του υποδείγματος με συγκεκριμένο περιεχόμενο είναι εκ του νόμου υποχρεωτική αλλά έχει τεθεί και από τη διακήρυξη επί ποινή απορρίψεως» κατά παράβαση της αρχής της τυπικότητας.

16. Επειδή στις από 28/3/2018 απόψεις της η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τα εξής :

«Η διαγωνιστική διαδικασία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), ΦΕΚ 147/08/08/2016 τ. Α΄» και σε εφαρμογή του άρθρου 95 («Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών») η αναθέτουσα αρχή συνέταξε το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς (πίνακας 1 και 2).

Σχετικά με τους λόγους που επικαλείται η προσφεύγουσα, επισημαίνουμε τα κάτωθι:

A) Στην παράγραφο 1.2.2 αναφέρεται ότι «...Στην Οικονομική Προσφορά αναγράφεται η τιμή και ο τρόπος πληρωμής...», αλλά στο υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς (πίνακας 1 και 2), αναφέρεται μεν ότι «η πληρωμή του αναδόχου θα γίνεται απολογιστικά, και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Διακήρυξη» δεν ορίζει όμως υποχρέωση αναγραφής αυτού και σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν αναγράφεται περίπτωση αποκλεισμού για τέτοιο λόγο. Θεωρούμε ότι, συντάσσοντας την οικονομική προσφορά σύμφωνα με το υπόδειγμα και καθώς η προσωρινή ανάδοχος ..... δεν ορίζει σε κάποιο άλλο σημείο της προσφοράς της εναλλακτικό τρόπο πληρωμής, η υποψήφια ανάδοχος αποδέχεται τον αναγραφόμενο στην παράγραφο 1.2.3 της διακήρυξης τρόπο πληρωμής, συνεπώς δεν φαίνεται ουσιώδης η μη αναφορά σε αυτήν επί της οικονομικής προσφοράς.

B) Σχετικά με την υποχρέωση αναγραφής τιμής ολογράφως, σε αμφότερους τους πίνακες 1 και 2 οικονομικής προσφοράς αναγράφεται από

Αριθμός απόφασης: 387/2018

την προσωρινή ανάδοχο η τιμή ολογράφως, τόσο στη στήλη «Τιμή Μονάδος» όσο και στη στήλη «Συνολική τιμή». Η προσφεύγουσα επικαλείται ότι δεν αναγράφεται η τιμή του γενικού συνόλου ολογράφως, αλλά διαπιστώνουμε ότι **αφενός** η τιμή γενικού συνόλου περιλαμβάνεται στη στήλη «Συνολική τιμή» στις επιμέρους τιμές της οποίας αναγράφεται η τιμή τόσο αριθμητικά όσο και ολογράφως, άρα προκύπτει σαφώς η ορθότητα της τιμής, και **αφετέρου** στο ψηφιακά υπογεγραμμένο ηλεκτρονικό αρχείο υπάρχει σαφής αναγραφή ολογράφως του γενικού συνόλου που συνιστά το άθροισμα των πινάκων 1 και 2.

Γ) Σχετικά με τον τελευταίο λόγο που επικαλείται η προσφεύγουσα, δεν προκύπτει ότι δεν έχει χρησιμοποιηθεί το υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς από την προσωρινή ανάδοχο, καθώς περιλαμβάνονται όλα τα πεδία που αναφέρονται στο υπόδειγμα.

Εφόσον λοιπόν ο ανταγωνισμός είναι γενική κατευθυντήρια αρχή, που παγίως τονίζεται ως στόχος της σχετικής νομοθεσίας, ήτοι του Ν. 4412/16 και των προγενέστερων αυτού, και η προώθηση του πραγματικού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, βάση στην οποία εδράζεται το δίκαιο των δημοσίων διαγωνισμών προμηθειών και υπηρεσιών, που ισχύει τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής όσο και μεταξύ των συμμετεχουσών εταιρειών σε δημόσιους διαγωνισμούς. Συμπληρώνεται δε από την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, το αποφαινόμενο όργανο του ΕΟΠΥΥ αποδέχτηκε την κρίση της επιτροπής αξιολόγησης του εν λόγω διαγωνισμού προκειμένου να εξασφαλίσει την ομαλή λειτουργία του κρίσιμου αυτού έργου στην καλύτερη δυνατή τιμή και στους καλύτερους όρους.

Με δεδομένη την κρισιμότητα για τον Οργανισμό της απόδοσης της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας, καθώς οι αλληπάλληλες προσφυγές ενδέχεται να προκαλέσουν αδυναμία του Οργανισμού να εκτελέσει τις υποχρεώσεις του προς παρόχους υγείας σε καθορισμένους χρόνους και προκειμένου να ανταποκριθεί η υπηρεσία μας στην κλήση του από 21/03/2018 εγγράφου της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) σας παραθέτουμε τις απόψεις μας και παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε αν επιθυμείτε να σας προσκομίσουμε οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, πέραν αυτών

που είναι αναρτημένα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ, στην οποία σας έχουμε ήδη δώσει πρόσβαση».

17. Επειδή η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει συνοπτικά με την παρέμβασή της τα εξής : Καταρχήν ως προς την έλλειψη αναφοράς του τρόπου πληρωμής επισημαίνει ότι εφόσον ο τρόπος πληρωμής είναι ένας και με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία, ο υποψήφιος αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους της σχετικής διακήρυξης, δεν τίθεται ζήτημα αμφισβήτησης ως προς την αποδοχή ή μη του προβλεπόμενου από τη διακήρυξη τρόπου πληρωμής από την ίδια. Αναφορικά με τον προβαλλόμενο λόγο της προσφυγής, που αφορά στη μη αναγραφή από την παρεμβαίνουσα ολογράφως των τελικών τιμών στους πίνακες οικονομικής προσφοράς, η τελευταία αναφέρει ότι η προσφορά της παρουσιάζεται με σαφήνεια αριθμητικώς και ολογράφως και ότι προκύπτει με σαφήνεια ότι η οικονομική της προσφορά είναι ενιαία και αδιαμφισβήτηση. Περαιτέρω, επισημαίνει ότι στο υπόδειγμα των σχετικών πινάκων δεν υφίσταται ειδικό πεδίο ή /και υπόδειξη για αναγραφή των ποσών ολογράφως ενώ καταλήγει ως προς τον συγκεκριμένο λόγο ότι, εάν τίθεται ζήτημα ασάφειας της διακήρυξης, δεν δύναται η εν λόγω ασάφεια να συνιστά νόμιμο έρεισμα αποκλεισμού υποψηφίου. Ως εκ τούτου, εδύνατο, σε αυτή την περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει διευκρινίσεις προς την παρεμβαίνουσα με βάση τα προβλεπόμενα στο άρθρο 102 παρ. 5 του Ν. 4412/2016. Επίσης, ως προς τη μη χρήση του προτυποποιημένου υποδείγματος των πινάκων της οικονομικής προσφοράς η παρεμβαίνουσα αναφέρει ότι ο προβαλλόμενος λόγος είναι αβάσιμος αντιπαραβάλλοντας τα σχετικά αρχεία σε εικόνες και περαιτέρω επισημαίνει ότι και σε αυτή την περίπτωση δεδομένης της ειδικής πρόβλεψης της παρ. 2 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016 ως προς την δυνατότητα αιτήματος διευκρίνισης από την αναθέτουσα αρχή σε περίπτωση *«διαφοροποίησης της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης».*

Τέλος, όπως επικουρικώς για την περίπτωση που κριθούν βάσιμες οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας ως προς τις ελλείψεις που υποστηρίζει ότι παρουσιάζει η προσφορά της παρεμβαίνουσας, η τελευταία προβάλλει ως

Αριθμός απόφασης: 387/2018

λόγο απόρριψης της προσφυγής της προσφεύγουσας και υπέρ της μη απόρριψης της δικής της προσφοράς, την παραβίαση, σε αυτή την περίπτωση, της αρχής της αναλογικότητας.

18. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.[...].

19. Επειδή το άρθρο 53 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» προβλέπει στην παρ. 1 τα εξής : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών».

20. Επειδή το 91 του Ν. 4412/2016 με τίτλο « Λόγοι απόρριψης προσφορών» προβλέπει τα εξής : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:

α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102.

γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102.

δ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή, αν

Αριθμός απόφασης: 387/2018

επιτρέπεται, δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης.

ε) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές εκτός αν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής προσφοράς. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 73 και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων.

στ) Προσφορά υπό αίρεση.

ζ) Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου, μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών στις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 2 του άρθρου 95.

η) Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών ή γενικών υπηρεσιών, προσφορά η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής, χωρίς αυτό να προβλέπεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή, εφόσον στα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται η κατάθεση δειγμάτων, η μη προσήκουσα κατάθεση τους.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται αναλόγως στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής στην κλειστή διαδικασία, τη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στη σύμπραξη καινοτομίας».

21. Επειδή στο άρθρο 92 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Περιεχόμενο προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής» προβλέπεται ότι «2. Στην ανοικτή διαδικασία οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

α) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 93,

β) ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 94 για τις συμβάσεις που αφορά το άρθρο αυτό και τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης. Αν τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς δεν είναι δυνατόν, λόγω μεγάλου όγκου, να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελο, τότε αυτά συσκευάζονται χωριστά και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με τις ίδιες ενδείξεις και

γ) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», εφόσον απαιτείται από τα έγγραφα της σύμβασης, ο οποίος περιέχει τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 95 για τις συμβάσεις που αφορά το άρθρο αυτό και τα προβλεπόμενα στα έγγραφα της σύμβασης.

Όταν το κριτήριο ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς προσδιορίζεται βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας -τιμής, οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν και φάκελο τεχνικής προσφοράς και φάκελο οικονομικής προσφοράς.

Οι ως άνω ξεχωριστοί σφραγισμένοι φάκελοι φέρουν επίσης τις ενδείξεις του κυρίως φακέλου της παρ. 1....[...]»

22. Επειδή στο άρθρο 95 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» αναφέρεται αυτολεξεί το εξής : «1. Η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) δίδεται σε ευρώ. [...].»

5. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, ισχύουν επιπλέον τα ακόλουθα:

α) η τιμή του προς προμήθεια υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται ανά μονάδα, όπως καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για παράδοση του υλικού ή της παρεχόμενης υπηρεσίας στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης,

β) στις περιπτώσεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 53, όταν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται αναπροσαρμογή τιμών, τότε η οικονομική προσφορά υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ποσοστό έκπτωσης επί της τιμής της εκτιμώμενης αξίας του υλικού ή της παροχής υπηρεσίας.

6. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης προμηθειών με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, η τελευταία μπορεί να προκύπτει κατά την προσφερόμενη έκπτωση επί τοις εκατό στην τιμή του είδους, βάσει τιμών αναφοράς, όπως αυτές προσδιορίζονται από την κείμενη νομοθεσία».

23. Επειδή στο άρθρο 100 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών» προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι «...2. Τα επιμέρους στάδια στην ανοικτή διαδικασία ή στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, όταν οι εν λόγω διαδικασίες δεν διενεργούνται με ηλεκτρονικό τρόπο, έχουν ως εξής: α)....β).... γ) Οι κατά τα ανωτέρω σφραγισμένοι φάκελοι με τα οικονομικά στοιχεία των προσφορών, μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των λοιπών στοιχείων των προσφορών, αποσφραγίζονται κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται από τα έγγραφα της σύμβασης ή την ειδική πρόσκληση και ακολουθεί σχετική ανακοίνωση τιμών. Για όσες προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές κατά τα προηγούμενα ως άνω στάδια α' και β' οι φάκελοι της οικονομικής προσφοράς δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται....».

24. Επειδή το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) προβλέπει ότι : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών

Αριθμός απόφασης: 387/2018

πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

25. Επειδή το άρθρο 360 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» προβλέπει τα κάτωθι ; «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

2. Η άσκηση της προδικαστικής προσφυγής αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση των ένδικων βοηθημάτων του Τίτλου 3 κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων των αναθετουσών αρχών.

3. Δεν επιτρέπεται η άσκηση άλλης διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία της ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων εκτός από την προδικαστική προσφυγή της παραγράφου 1».

26. Επειδή οι παρ. 1 και 2 του άρθρου άρθρο 362 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Άσκηση προσφυγής - Άσκηση παρέμβασης» προβλέπει τα εξής :
«1. Η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού. Σε περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία δεν διενεργείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΑΕΠΠ. Η προδικαστική προσφυγή περιέχει τις νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά της.

2. Στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών της παρ. 7 του άρθρου 365 μπορεί να προβλέπεται ότι η προσφυγή υποβάλλεται υποχρεωτικά με τη χρήση τυποποιημένου εντύπου το οποίο θα υποβάλλεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 1.

3. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφος 1 του άρθρου 365, παρέμβαση ενώπιον της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με την παράγραφο 1 και κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, για τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, προσκομίζοντας όλα τα κρίσιμα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του.

4. Δεν επιτρέπεται η άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά απόφασης της ΑΕΠΠ, η οποία δέχεται εν όλω ή εν μέρει προσφυγή άλλου προσώπου».

27. Επειδή το άρθρο 365 του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Διαδικασία εξέτασης της προσφυγής» ορίζει τα κάτωθι : «1. Στις περιπτώσεις όπου η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται ηλεκτρονικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 362, η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών: (α) κοινοποιεί την

Αριθμός απόφασης: 387/2018

προσφυγή το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 362, και (β) διαβιβάζει στην ΑΕΠΠ, το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την ημέρα κατάθεσης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τις απόψεις της επί της προσφυγής και τα αποδεικτικά κοινοποίησης της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, στους ενδιαφερόμενους τρίτους. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

Στις περιπτώσεις όπου η προδικαστική προσφυγή κατατίθεται στην ΑΕΠΠ, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 362, η ΑΕΠΠ καταχωρίζει αυθημερόν την προσφυγή. Το αργότερο την επόμενη της καταχώρισης εργάσιμη ημέρα, η ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, κοινοποιεί την προσφυγή στην αναθέτουσα αρχή και την καλεί: (α) να κοινοποιήσει την προσφυγή το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο ο οποίος μπορεί να θίγεται από αποδοχή της προσφυγής, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα παρέμβασής του στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 362, και (β) να διαβιβάσει στην ΑΕΠΠ, το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την ημέρα κοινοποίησης, τον πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τις απόψεις της επί της προσφυγής και τα αποδεικτικά κοινοποίησης της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, στους ενδιαφερομένους τρίτους. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί στις απόψεις της να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης με την προδικαστική προσφυγή πράξης.

Η παράλειψη κοινοποίησης σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους σε ενδιαφερόμενο τρίτο και η μη διαβίβαση προς την ΑΕΠΠ του φακέλου της υπόθεσης και των απόψεων της αναθέτουσας αρχής συνιστούν ιδιαίτερο πειθαρχικό αδίκημα των αρμόδιων για τις ενέργειες αυτές υπαλλήλων».

28. Επειδή στους οικείους όρους της διακήρυξης προβλέπεται το εξής :

« 1.2.2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ (ΥΠΟ)ΦΑΚΕΛΟΥ «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ»

Στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνεται η

Αριθμός απόφασης: 387/2018

οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.

Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απορρίψεως στον (υπο)φάκελο «Οικονομική Προσφορά».

Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ηλεκτρονική πλατφόρμα του συστήματος. Στη συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. Εφόσον η οικονομική προσφορά δεν έχει αποτυπωθεί στο σύνολό της στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο προσφέρων επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία.

-Στην Οικονομική Προσφορά αναγράφεται η τιμή και ο τρόπος πληρωμής, όπως ορίζεται κατωτέρω:

1.2.2.1 ΤΙΜΕΣ

- Οι τιμές θα πρέπει να δίδονται σε ΕΥΡΩ και θα αναγράφονται δε ολογράφως και αριθμητικώς.
- Προσφορές που δεν δίνουν τις τιμές σε ΕΥΡΩ ή που καθορίζουν σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα θα απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
- Η αναγραφή της τιμής σε ΕΥΡΩ, μπορεί να γίνεται με δύο ή και περισσότερα δεκαδικά ψηφία (άνευ ορίου), εφόσον χρησιμοποιείται σε ενδιάμεσους υπολογισμούς. Το γενικό σύνολο στρογγυλοποιείται σε δυο δεκαδικά ψηφία, προς τα άνω εάν το τρίτο δεκαδικό ψηφίο είναι ίσο ή μεγαλύτερο του πέντε και προς τα κάτω εάν είναι μικρότερο του πέντε.
- Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή ή δεν δίδεται ενιαία τιμή για ολόκληρη την προσφερόμενη ποσότητα, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
- Προσφορές που θέτουν όρο αναπροσαρμογής της τιμής απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
- Οι τιμές θα δίνονται ως εξής:

I. Τιμή μονάδος σε ΕΥΡΩ συμπεριλαμβανομένων των νόμιμων κρατήσεων II. Ποσοστό ΦΠΑ επί τοις εκατό, της ανωτέρω τιμής (Σε περίπτωση που αναφέρεται εσφαλμένος Φ.Π.Α αυτός θα διορθώνεται από την Υπηρεσία.)

- *Η σύγκριση των προσφορών θα γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Β'.*
- *Εάν στο διαγωνισμό οι προσφερόμενες τιμές είναι υπερβολικά χαμηλές θα εξετάζονται λεπτομερώς οι προσφορές πριν την έκδοση απόφασης κατακύρωσης. Για τον σκοπό αυτό θα ζητηθούν από τον προσφέροντα να παρασχεθούν εγγράφως οι αναγκαίες διευκρινίσεις σχετικά με τον οικονομικό χαρακτήρα της διαδικασίας κατασκευής ή τις τεχνικές λύσεις που έχουν επιλεγεί ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των υπηρεσιών - προμήθεια ειδών ή την πρωτοτυπία των προτεινομένων υπηρεσιών- προμηθειών τις οποίες επαληθεύει πριν την απόρριψη της προσφοράς.*
- *Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους συμμετέχοντες στοιχεία απαραίτητα για την τεκμηρίωση των προσφερομένων τιμών, οι δε προσφέροντες υποχρεούνται να παρέχουν αυτά.*

1.2.3 Τρόπος Πληρωμής

Η πληρωμή του Αναδόχου θα γίνεται ως εξής:

- *Μετά την υπογραφή της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκειά της, ο Ανάδοχος θα εκδίδει στις αρχές του επόμενου μήνα παραστατικό που θα αφορά τις αποστολές του συγκεκριμένου διαστήματος και θα προσκομίζει παράλληλα κατάσταση στην οποία θα εμφανίζονται όλες οι αποστολές.*

Ο Ανάδοχος οφείλει να εκδίδει τα ανάλογα φορολογικά στοιχεία στα κάτωθι στοιχεία:

*Επωνυμία :ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ -
(Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)*

A.Φ.Μ. : 997478553

Δ.Ο.Υ. : Αμαρουσίου

Διεύθυνση : Απ. Παύλου 12

T.K. : 151 23 Μαρούσι

Αριθμός απόφασης: 387/2018

- Η πληρωμή θα πραγματοποιείται κάθε δύο μήνες, με χρηματικό ένταλμα που θα εκδίδεται στο όνομα του δικαιούχου, κατόπιν υποβολής των νόμιμων δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις κατά το χρόνο πληρωμής και σε χρόνο προσδιορισμένο από την αναγκαία διοικητική διαδικασία για έκδοση του σχετικού χρηματικού εντάλματος και ύστερα από θεώρηση του από την αρμόδια Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατά την πρώτη πληρωμή).
- Ο Ανάδοχος βαρύνεται α) με τις νόμιμες κρατήσεις του αρθρ. 375 του ν.4412/2016, ήτοι 0,06% υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (επ' αυτού 3% χαρτοσήμου και επ' αυτού 20% ΟΓΑ χαρτοσήμου) επί της αξίας προ ΦΠΑ και β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.
- Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι αμοιβές και ασφαλιστικές εισφορές για την εργασία του προσωπικού του και των συνεργατών του.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 64 του Ν 4172-2013, στον ανάδοχο που θα αναδειχθεί επιβάλλεται παρακράτηση φόρου εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται στο καθαρό ποσό της αξίας των αγαθών, για πληρωτέα ποσά άνω των 150,00 €

1.2.4 Επισημαίνεται ότι:

1.2.4.1 Περιπτώσεις προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους απαραίτους όρους της Δίξης συνεπάγονται απόρριψη των προσφορών.

1.2.4.2 Αντιπροσφορές δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

1.2.4.3 Διευκρινίσεις που δίνονται από τους προσφέροντες οποτεδήποτε μετά την λήξη χρόνου κατάθεσης των προσφορών τους δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

1.2.4.4 Μετά την κατάθεση της προσφοράς, επί νομίμως υποβληθέντων δικαιολογητικών οι διαγωνιζόμενοι παρέχουν διευκρινίσεις μόνο όταν αυτές ζητούνται από αρμόδιο όργανο είτε κατά την ενώπιόν του διαδικασία, είτε κατόπιν εγγράφου της Υπηρεσίας, μετά την σχετική γνωμοδότηση του οργάνου. Από τις διευκρινίσεις, οι οποίες παρέχονται, σύμφωνα με τα παραπάνω, λαμβάνονται υπόψη μόνο εκείνες που αναφέρονται στα σημεία για τα οποία υποβλήθηκε σχετικό αίτημα από το αρμόδιο όργανο.

1.2.4.5. Εναλλακτικές προσφορές δεν γίνονται δεκτές και απορρίπτονται.

1.2.4.6. Γίνονται δεκτές προσφορές για το σύνολο του έργου σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο Παράρτημα Α.

1.2.4.7. .....[.....].....

Άρθρο 6 ΠΛΗΡΩΜΗ –ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ του Παραρτήματος Δ' Σχεδίου Σύμβασης

Η πληρωμή του Αναδόχου θα γίνεται ως εξής:

Μετά την υπογραφή της σύμβασης και καθ' όλη τη διάρκειά της, ο Ανάδοχος θα εκδίδει στις αρχές του επόμενου μήνα παραστατικό που θα αφορά τις αποστολές του συγκεκριμένου διαστήματος και θα προσκομίζει παράλληλα κατάσταση στην οποία θα εμφανίζονται όλες οι αποστολές.

Ο Ανάδοχος οφείλει να εκδίδει τα ανάλογα φορολογικά στοιχεία στα κάτωθι στοιχεία:

Επωνυμία : ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ - (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.)

Α.Φ.Μ. : 997478553

Δ.Ο.Υ. : Αμαρουσίου

Διεύθυνση : Απ. Παύλου 12

Τ.Κ. : 151 23 Μαρούσι

Η πληρωμή θα πραγματοποιείται με χρηματικό ένταλμα που θα εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου, κατόπιν υποβολής των νόμιμων δικαιολογητικών που προβλέπονται από τις ισχύουσες διατάξεις κατά το χρόνο πληρωμής και σε χρόνο προσδιορισμένο από την αναγκαία διοικητική διαδικασία για έκδοση του σχετικού χρηματικού εντάλματος και ύστερα από θεώρηση του από την αρμόδια Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατά την πρώτη

πληρωμή).

- Ο Ανάδοχος βαρύνεται α) με τις νόμιμες κρατήσεις του αρθρ. 375 του ν.4412/2016, ήτοι 0,06% υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (επ' αυτού 3% χαρτοσήμου και επ' αυτού 20% ΟΓΑ χαρτοσήμου) επί της αξίας προ ΦΠΑ και β) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.
- Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι αμοιβές και ασφαλιστικές εισφορές για την εργασία του προσωπικού του και των συνεργατών του.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 64 του Ν 4172-2013, στον ανάδοχο που θα αναδειχθεί επιβάλλεται παρακράτηση φόρου εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται στο καθαρό ποσό της αξίας των αγαθών, για πληρωτέα ποσά άνω των 150,00 €

Μετά το τέλος κάθε μήνα παροχής υπηρεσιών και την ολοκλήρωση των διαδικασιών οριστικής παραλαβής τους, θα καταβάλλεται στον ανάδοχο το ποσό που δικαιούται, απολογιστικά, για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες.

.....[...].

Στο Παράρτημα Β' της Διακήρυξης προβλέπεται μεταξύ άλλων ότι :

«...Οικονομική Αξιολόγηση

Για τις ανάγκες της οικονομικής αξιολόγησης, η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού θα ακολουθήσει την παρακάτω περιγραφόμενη διαδικασία:

α. Θα ελέγξει το περιεχόμενο των οικονομικών προσφορών προκειμένου να διαπιστώσει τον βαθμό στον οποίο ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της Διακήρυξης και θα καταχωρήσει, σε σχετικό πρακτικό της, τυχόν προσφορές που χαρακτηρίζει απορριπτές, αναλύοντας, για κάθε μία από αυτές, τους ακριβείς λόγους απόρριψης. Εφ' όσον, σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας, υπάρχουν τέτοιες, απορριπτές προσφορές, η Επιτροπή Διαγωνισμού θα διαβιβάσει το πρακτικό απόρριψης στη Δ/ση Προμηθειών του ΕΟΠΥΥ, για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων απόρριψης. β. Θα υπολογίσει το σχετικό βαθμό της οικονομικής προσφοράς για κάθε προσφέροντα, ο οποίος

ορίζεται ως εξής:

$$\mathbf{\Sigma\text{ΒΟΠ} = 100 * \Sigma\text{ΟΠ}_{\text{ήπ}} / \Sigma\text{ΟΠ}}$$

όπου $\Sigma\text{ΟΠ}_{\text{min}}$ = Η Συνολική Οικονομική Προσφορά με το μικρότερο κόστος
 $\Sigma\text{ΟΠ}$ = Η Συνολική Οικονομική Προσφορά του προσφέροντος Σαν Συνολική Οικονομική Προσφορά ορίζεται το συνολικό ποσό, έναντι του οποίου ο προσφέρων προτίθεται να εκτελέσει το Έργο, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, όπως αυτό προκύπτει από τον συμπληρωμένο πίνακα οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος Β.

Ολοκλήρωση αξιολόγησης

Μετά την ολοκλήρωση της οικονομικής αξιολόγησης, η Επιτροπή Διενέργειας του Διαγωνισμού θα κατατάξει τις προσφορές σε Συγκριτικό Πίνακα, κατά φθίνουσα σειρά του τελικού βαθμού:

$$B = 0,75 \times \Sigma\text{ΒΤΠ} + 0,25 \times \Sigma\text{ΒΟΠ}$$

Ως πλέον συμφέρουσα προσφορά θα θεωρηθεί εκείνη που παρουσιάζει το μεγαλύτερο βαθμό Β».

29. Επειδή το συμφέρον είναι έννομο όταν: α) δεν αντίκειται στο δίκαιο β) αναγνωρίζεται από το δίκαιο και γ) αποσκοπεί στη διατήρηση των ισχυουσών ρυθμίσεων, οι οποίες διασφαλίζουν μια ευνοϊκή για τον αιτούντα κατάσταση και οι ως άνω προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν αθροιστικώς (Δ. Θ. ΠΥΡΓΑΚΗΣ, *ΤΟ ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ*, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, σελ. 81 και 84). Επομένως, η προβολή από την προσφεύγουσα της οποίας η προσφορά έχει γίνει αποδεκτή, ισχυρισμού κατά άλλου συνδιαγωνιζόμενου με σκοπό τον αποκλεισμό του από τη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας, ο οποίος συντρέχει και για την ίδια, αντίκειται στην αρχή του ίσου μέτρου κρίσης, η οποία αποτελεί ειδικότερη έκφραση των αρχών της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν το σύνολο του ενωσιακού δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, αλλά και στην καλή πίστη και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος. Αντίθετα, επειδή το έννομο συμφέρον κρίνεται αντικειμενικώς, δεν συναρτάται με τα κίνητρα που ώθησαν την προσφεύγουσα στην άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής της και του οικείου ισχυρισμού της, τα οποία επικαλείται η παρεμβαίνουσα (βλ. ΣτΕ 1608/1998).

30.Επειδή κατά τα παγίως γεγόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

31.Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

32. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33,

Αριθμός απόφασης: 387/2018

της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko κ.λπ.*, C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

33. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.).

34. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητας των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

35. Επειδή έχει κριθεί ότι οι περιπτώσεις των προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους όρους της διακήρυξης δεν θα απορρίπτονται υπό την προϋπόθεση ότι οι αποκλίσεις αυτές δεν αναφέρονται στους απαράβατους όρους και κρίνονται επουσιώδεις από την αρμόδια επιτροπή. Το επουσιώδες, ωστόσο, της απόκλισης διαπιστώνεται και αιτιολογείται ειδικά από την αναθέτουσα αρχή (ΣΤΕ 4136/2009, 2004/2010).

36. Επειδή έχει, ομοίως, κριθεί, ως προς την συμπλήρωση των τιμολογίων οικονομικής προσφοράς, ότι, εφόσον στα χορηγηθέντα από την υπηρεσία έντυπα των τιμολογίων προσφοράς δεν υπήρχε ένδειξη για την ολόγραφη αναγραφή των επί μέρους κονδυλίων ενώ κατά δεύτερον η μη ολόγραφη αναγραφή των επί μέρους κονδυλίων στο έντυπο του τιμολογίου

Αριθμός απόφασης: 387/2018

προσφοράς δεν τάσσεται με ποινή απαραδέκτου, ενόψει του ταυτόσημου περιεχομένου των οικονομικών στοιχείων αμφότερων των εντύπων των διαγωνιζομένων, δεν εγείρεται αμφισβήτηση ως προς το γνήσιο και αναλλοίωτο των προσφορών, οι οποίες κρίνονται ως παραδεκτές (ΣΤΕ 97/2009). Αντίστοιχα, έχει κριθεί σε περίπτωση οικονομικής προσφοράς που καταρχήν υπαγόρευε την υποβολή συμπληρωμένων δύο πινάκων Α΄ και Β΄ – ο δεύτερος εκ των οποίων θα περιλάμβανε το προσφερόμενο επιμέρους ποσοστό εκπτώσεως – ότι η ελλιπής ή η εσφαλμένη συμπλήρωση του Πίνακα Β΄, ακόμη και η παράλειψη συμπληρώσεώς του εκ μέρους του διαγωνιζόμενου, δεν συνεπάγονται την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς του ως απαράδεκτης, εφ΄ όσον αυτός έχει συμπληρώσει τον Πίνακα Α΄, αναγράφοντας, παραπλεύρως κάθε ομάδας εργασιών το προσφερόμενο επιμέρους ποσοστό εκπτώσεως (ΕΑ ΣΤΕ 1165/2009).

37. Επειδή, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, *Archus and Gama*, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

38. Επειδή λόγοι που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπικαίρως στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως, δοθέντος ότι έχει παρέλθει η εκ του νόμου προβλεπόμενη αποκλειστική προθεσμία, (βλ. ΣΤΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της

Αριθμός απόφασης: 387/2018

12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00, σκέψεις 32 έως 66).

39. Επειδή τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (ΕΑ ΣτΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970, *Αρμ.* 1970, σελ. 1111, Εφ.Θεσ. 501/87, *ΕΔημ.Εργ.* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, έκδοση θ', Σάκκουλας, σελ. 776).

40. Επειδή, εν προκειμένω, κρίσιμη είναι η διαφοροποίηση και, υπό αυτή την έννοια, η αποφυγή της σύγχυσης της διακριτικής ευχέρειας με την ερμηνεία ενός κανόνα δικαίου που οφείλει να κάνει η Διοίκηση, η οποία συνίσταται στην εξακρίβωση, με τη χρήση των διαφόρων ερμηνευτικών μεθόδων- με επικρατέστερες πέραν της γραμματικής, τη συστημική - υπό την έννοια της ένταξης της επίμαχης διάταξης σε ένα πλέγμα διατάξεων - και την τελολογική- του ποια πραγματικά αρμοδιότητα παρέχει ο κανόνας δικαίου στο διοικητικό όργανο και καταλήγει στην υιοθέτηση μιας και μόνης άποψης. Αντιστοίχως, διαφοροποιείται η διακριτική ευχέρεια της απλής διαπίστωσης της συνδρομής των πραγματικών ή νομικών καταστάσεων, που συνιστούν τις νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση της διοικητικής πράξης, η οποία δύναται να είναι θετική ή αρνητική, σωστή ή λανθασμένη. Στην περίπτωση αυτή, το διοικητικό όργανο έχει απλώς αρμοδιότητα να εξακριβώσει την ύπαρξη των στοιχείων, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση συνθέτουν ορισμένη πραγματική ή νομική κατάσταση για να κρίνει, εάν υπάρχει η προϋπόθεση εφαρμογής ενός απρόσωπου κανόνα δικαίου με την έκδοση της σχετικής πράξης, δεδομένου ότι η διαπίστωση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων είναι αναγκαία για την άσκηση της δέσμιας αρμοδιότητας. (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση, 2017, σελ 140). Επομένως, δεν χωρεί

Αριθμός απόφασης: 387/2018

εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης όπου η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και κατά τον νόμο και την Διακήρυξη ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 2098/2013, ΣτΕ 2067/2004, 13/2003, 1072/2003).

41. Επειδή από τη συνδυαστική άλλως συστηματική ερμηνεία των όρων της διακήρυξης προκύπτει ότι εφόσον οι όροι (τύποι) της διακήρυξης τίθενται επί ποινή αποκλεισμού, αυτό ορίζεται ρητώς και ευκρινώς, σε αντιπαράβολη με άλλους όρους όπου υφίσταται απλή αναφορά χωρίς χρήση λεκτικού που προσδίδει με βάση την αντίληψη του ευλόγως ενημερωμένου υποψηφίου τον χαρακτήρα του απαράβατου όρου όπως «πρέπει», υποχρεωτικά», «επί απαράδεκτου» κλπ. Ειδικότερα, όσον αφορά τους προβαλλόμενους όρους οι σχετικές αποσπασματικές αναφορές είναι οι κάτωθι: «Στην Οικονομική Προσφορά **αναγράφεται** η τιμή και ο τρόπος πληρωμής» ..... «Η Οικονομική Προσφορά **συντάσσεται** συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ηλεκτρονική πλατφόρμα του συστήματος».....«Οι τιμές **θα πρέπει να δίδονται σε ΕΥΡΩ και θα αναγράφονται δε ολογράφως και αριθμητικώς**».

42. Επειδή, αντίστοιχα, ως προς την οικονομική προσφορά περιλαμβάνονται στους οικείους όρους οι εξής προβλέψεις: «Εφόσον από την προσφορά δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή ή δεν δίδεται ενιαία τιμή για ολόκληρη την προσφερόμενη ποσότητα, η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Προσφορές που θέτουν όρο αναπροσαρμογής της τιμής απορρίπτονται ως απαράδεκτες.....«Περιπτώσεις προσφορών που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τους απαράβατους όρους της Δίξης συνεπάγονται απόρριψη των προσφορών».

43. Επειδή από τα ως άνω εκτεθέντα καθίσταται σαφές ότι μόνο η απόκλιση από απαράβατο όρο της διακήρυξης συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς, ενώ η σαφής και αδιαφιλονίκητη ρητή διαφοροποίηση στην επιλογή της λεκτικής απόδοσης του όρου συνιστά εν τοις πράγμασι το διαχωρισμό μεταξύ ουσιωδών ή απαράβατων και επουσιωδών όρων. Χαρακτηριστικό, δε, παράδειγμα αποτελεί η κάτωθι ως και ως άνω αναφερόμενη φράση, εμπειρέχουσα ταυτόχρονα υποχρεωτικό όρο - τον οποίο χαρακτηρίζει *per se* η χρήση της λέξης «πρέπει» - καθώς και όρο που

δεν κρίνεται υποχρεωτικός βάσει της γραμματικής ερμηνείας αυτού «**Οι τιμές θα πρέπει να δίδονται σε ΕΥΡΩ και θα αναγράφονται δε ολογράφως και αριθμητικώς**».

44. Επειδή, λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω, ως προς τους δύο πρώτους προβαλλόμενους λόγους της υπό εξέταση προσφυγής, δέον ειπείν ότι τω όντι η προσφορά της παρεμβαίνουσας δεν περιέχει στους υποβληθέντες πίνακες 1 και 2, τα συνολικά ποσά (συνολική τιμή άνευ ΦΠΑ, ΦΠΑ και γενικό σύνολο με ΦΠΑ) ολογράφως και αντίστοιχα η οικονομική προσφορά δεν περιέχει αναφορά του τρόπου πληρωμής.

45. Επειδή, ωστόσο, η επίκληση στην υπό εξέταση προσφυγή του άρθρου 95 παρ. 2 του Ν.4412/2016 περί υποχρεωτικότητας αναφοράς του ποσού της οικονομικής ολογράφως επί ποινή ακυρότητας της προσφοράς αφορά περιοριστικώς σε δημόσιες συμβάσεις έργου και όχι σε παροχής γενικών υπηρεσιών, ως είναι η προκειμένη. Περαιτέρω, το οικείο κανονιστικό πλαίσιο και δη το άρθρο 1.2.2. της επίμαχης Διακήρυξης προβλέπει τόσο την αναφορά ολογράφως των ποσών της οικονομικής προσφοράς όσο και την αναγραφή του τρόπου πληρωμής, χωρίς ωστόσο να τους καθιστά επί ποινή αποκλεισμού όρους, με συνέπεια η μη τήρησή τους να μη δημιουργεί δέσμια υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απορρίψει την προσφορά της παρεμβαίνουσας λόγω μη τήρησής τους.

46. Επειδή, περαιτέρω, οι πρότυποι πίνακες 1 και 2 της διακήρυξης δεν περιέχουν ειδική πρόβλεψη περί της υποχρέωσης αναφοράς της προσφερόμενης τιμής ολογράφως ή/και της σχετικής αναφοράς στον τρόπο πληρωμής.

47. Επειδή καθίσταται σαφές ότι δεν υφίσταται οιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς το περιεχόμενο και την προσφερόμενη τιμή της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ως αναλυτικά εκτέθηκε ανωτέρω, γεγονός εξάλλου που ούτε και η προσφεύγουσα αμφισβητεί επί της ουσίας.

48. Επειδή, βάσει του άρθρου 1.2.3 της Διακήρυξης με τίτλο «τρόπος πληρωμής» αλλά και του ταυτόσημου άρθρου 6 που εμπεριέχεται στο Παράρτημα Δ' «σχέδιο σύμβασης» της διακήρυξης, καθίσταται σαφές ότι δεν υφίστανται εναλλακτικοί τρόποι πληρωμής. Επομένως, αρκεί να μην υφίσταται

αμφιβολία για την αποδοχή του συγκεκριμένου προβλεπόμενου τρόπου πληρωμής από τον υποψήφιο ανάδοχο.

49. Επειδή, καταρχήν η ανεπιφύλακτη υποβολή προσφοράς συνιστά τεκμήριο ανεπιφύλακτης σιωπηρής αποδοχής των όρων της(βλ. ΣτΕ (ΑΣΦ) 4/2009).

50. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, εάν ήθελε θεωρηθεί ότι η μη ρητή αποδοχή του τρόπου πληρωμής, αφήνει περιθώριο ασάφειας της οικονομικής προσφοράς, κυρίως όσον αφορά την αποδοχή του προβλεπόμενου στη διακήρυξη τρόπου πληρωμής, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει διευκρίνιση αναφορικά με την υποβληθείσα προσφορά εφόσον διαπιστώσει ασάφεια ή επουσιώδη έλλειψη, καταρχήν δυνάμει του άρθρου 102 παρ. 4 του Ν.4412/2016, ενώ σε περίπτωση που η διαπιστωθείσα ασάφεια δύναται να οδηγήσει σε απόρριψη της προσφοράς, η αναθέτουσα οφείλει να απευθύνει σχετικό ερώτημα προς αιτούμενη διευκρινίσεων από την παρεμβαίνουσα προς άρση της ασάφειας και κάθε σχετικής αμφιβολίας δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 102 του Ν.4412/2016, δεδομένου μάλιστα ότι σε αυτή την περίπτωση το αίτημα διευκρινίσεων δεν θα παρείχε, στα πλαίσια τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, οιονδήποτε αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στο συγκεκριμένο υποψήφιο. Ως εκ τούτου, οι δύο πρώτοι προβαλλόμενοι λόγοι της προσφυγής απορρίπτονται ως αβάσιμοι.

51. Επειδή, όπως επικουρικώς, ο χαρακτηρισμός συγκεκριμένων όρων ως απαράβατων, οι οποίοι, ωστόσο, δεν έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού συνιστά ανεπίτρεπτη κι έμμεση εκ των υστέρων τροποποίηση όρων της διακήρυξης (βλ. σκεπτ. 32).

52. Επειδή, ομοίως επικουρικώς ως προς τα άνω λεχθέντα, υποστηρίζοντας η προσφεύγουσα ότι οι οικείοι όροι της διακήρυξης είναι απαράβατοι δίχως κάτι τέτοιο να προκύπτει ούτε από τη γραμματική ούτε και από τη συστημική ερμηνεία των όρων της διακήρυξης εγείρει ζήτημα έμμεσης και ανεπίκαιρης εν τοις πράγμασι προσβολή των όρων αυτής (βλ. σκεπτ. 38).

53. Επειδή με βάση τα ως άνω αναφερόμενα (σκεπτ. 27), η αναθέτουσα αρχή αιτιολογεί ειδικά την αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Ως έχει, δε, παγίως κριθεί, όπως επικουρικώς, ακόμα και αν η αιτιολογία είχε πλημμέλειες, εντούτοις η πράξη θα ήταν νόμιμη με άλλη

αιτιολογία και το κύρος της πράξης δεν θα έπασχε ακυρότητα (ΣΤΕ 2239/1970, 4698/1988) εφόσον η πράξη κρίνεται ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 344 επόμε.).

54. Επειδή, όσον αφορά τον τρίτο προβαλλόμενο λόγο, ως ορθώς υποστηρίζει τόσο η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της όσο και η παρεμβαίνουσα, από την εξέταση του φακέλου δεν προκύπτει ότι υφίστανται αποκλίσεις των υποβληθέντων πινάκων οικονομικής προσφοράς από τους πρότυπους πίνακες που αποτελούν τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα Β΄ Πίνακες οικονομικής προσφοράς). Ειδικότερα, το κείμενο που τίθεται κάτωθι των πινάκων ως «Σημειώσεις» και «Παρατηρήσεις», λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενό του υπό το «πρίσμα» των διδαγμάτων της κοινής πείρας, προκύπτει ότι δεν αποτελεί τμήμα του προβλεπόμενου τύπου. Πρόκειται, αντίθετα, για οδηγίες για την ορθή συμπλήρωση των πινάκων και εν γένει διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς, χωρίς πρόβλεψη για υποχρέωση ρητής αναφοράς του συνόλου ή τμήματος αυτού στην οικονομική προσφορά των υποψηφίων. Ως εκ τούτου, και ο οικείος προβαλλόμενος λόγος απορρίπτεται ως αβάσιμος.

55. Επειδή, όλως επικουρικώς εάν ήθελε υποτεθεί ότι δεν είναι σαφές με βάση τους όρους της διακήρυξης το ειδικό και υποχρεωτικό περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς, η εν λόγω ασάφεια δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει σε βάρος του υποψηφίου (βλ. σκεπτ.39)

56. Επειδή, σε κάθε περίπτωση και όλως επικουρικώς με τα ως άνω, εάν ήθελε υποτεθεί ότι το σύνολο του κειμένου που τίθεται στις σελίδες 41-43 της διακήρυξης υπό Παράρτημα Β΄ Πίνακες οικονομικής προσφοράς θα έπρεπε να περιλαμβάνεται στην υποβληθείσα οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας, άνευ εννόμου συμφέροντος κι επομένως απαραδέκτως προβάλλει η προσφεύγουσα τον εν θέματι λόγο απόρριψης, καθόσον και η ίδια **επιλέγει** να συμπεριλάβει κάτωθι των πινάκων της οικονομικής της προσφοράς **τμήμα** του εν θέματι διευκρινιστικού κειμένου, παραβιάζοντας, με βάση τα όσα η ίδια υποστηρίζει, τον προβλεπόμενο τύπο της οικονομικής προσφοράς.

Αριθμός απόφασης: 387/2018

57. Επειδή όσον αφορά τον επικουρικώς προβαλλόμενο λόγο της παρεμβαίνουσας περί παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας σε περίπτωση απόρριψης της προσφοράς της, η εξέτασή του παρέλκει λόγω της ευδοκίμησης των λοιπών ισχυρισμών της.

58. Επειδή, σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης, ήτοι της νομικής δυνατότητας της, εν προκειμένω, αναθέτουσας αρχής να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191) και δεν χωρεί κατά την ενάσκηση της δέσμιας αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής βάσει των όρων της διακήρυξης.

59. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να γίνει δεκτή.

60. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

61. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

62. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 Ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή

Δέχεται την παρέμβαση

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου ύψους δύο χιλιάδων ευρώ (2.000€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27 Απριλίου 2018 και εκδόθηκε στις 17 Μαΐου 2018 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Ειρήνη Ε. Αψοκάρδου

Η Γραμματέας

Φιλία Κοντραφούρη

Αριθμός απόφασης: 387/2018